

Rinze Ijbema - Psalm 103, 1-5.

[1] Wat is het eerste waar je aan denkt bij 'geloven', bij leven uit geloof, bij gelovend denken? Als ik dat vraag krijg ik vast heel verschillende antwoorden. Want het maakt nogal wat uit, of je bij voorbeeld nog maar net gelooft. Als je nog niet zo lang geleden ontdekt hebt hoe belangrijk God voor je is, dan ben je vast nog vol van die vondst van je leven. Dan krijg ik vast mooie dingen te horen, op de vraag waar je als eerste aan denkt bij 'geloven'. Maar als je nog maar net gelooft – ik bedoel, als je geloof nog maar een klein duwtje nodig heeft voordat het over de rand kiepert en verdwijnt, dan krijg ik vast negatieve dingen te horen. Of gewoon helemaal niets. Geloven? Stilte. Verschillende antwoorden.

Maar er is één antwoord dat ik vast niet van je hoor. Het antwoord van David, van Psalm 103. 'Als ik aan mijzelf denk vanuit het geloof, dan zie ik mij als een adelaar.' **[2]** Een adelaar – ik? Vol kracht, vol gratie, koninklijk – ik niet. Zulke dieren komen in Nederland niet eens voor. Hier heb je wel buizerds. En als je die al ziet zweven, heel hoog, dan kom je al onder de indruk. Jij ploetert stap voor stap over de grond en dat zweeft daar maar. Vrij als een vogel. En van Discovery Channel of Animal Planet ken je de beelden ook wel. *Fly like an eagle*. Is dat geloven?

De bijbel houdt je dat voor. Een gelovige is zo vrij als een adelaar. Zo is je leven, als je dicht bij God leeft. In Jesaja 40 staat:

[3] 'Jonge strijders worden moe en raken uitgeput,
zelfs sterke helden struikelen,
maar wie hoopt op de HEER krijgt nieuwe kracht:
hij slaat zijn vleugels uit als een adelaar,
hij loopt, maar wordt niet moe,
hij rent, maar raakt niet uitgeput.'

Als de Bijbel gelijk heeft, dan is geloven mooi. Dan is het leven van een kind van God de moeite waard. Als de Bijbel gelijk heeft, dan stempelt dat je leven. Dan is het leven van een gelovige: loven.

[4] Dat is dan een boodschap, die ik je mag doorgeven. En dat is een boodschap die je de mensen om u heen kunt doorgeven. Leven is loven.

1. Laten we eerst eens kijken, wat David of wie ook maar Psalm 103 geschreven heeft, wat die eigenlijk bedoelt. Waarom zing je überhaupt een psalm, die begint met 'Prijs de HEER, mijn ziel, prijs,

mijn hart, zijn heilige naam. Prijs de HEER, mijn ziel, vergeet niet één van zijn weldaden'? Het antwoord dat je krijgt is interessant. Ik weet niet of je iets van de Islam weet, maar één manier om kort samen te vatten waar het Mohammed om gaat, is de leer van de vijf zuilen. De vijf zuilen van de Islam, dat zijn de vijf grote plichten van iedere gelovige moslim. Zuil één is bidden, vijf keer per dag geknield naar het oosten, zuil twee is vasten, de Ramadan, dat is geloof ik nu, zuil drie is de bedevaart naar Mekka, enzovoort: vijf zuilen. En je begrijpt: het zijn vijf plichten. Iets wat jij voor God moet doen. En als je een leven lang flink door metselt haal je met je zuilen de hemel wel.

Maar de vijf zuilen van het geloof in de God van Christus zijn niet hier gefundeerd. Zij hebben hun vaste punt in de hemel, bij God. Hij geeft: **[5]** vergeving, gezondheid, het leven, bekroning, het goede. De vijf zuilen van het geloof van Psalm 103 zijn vijf monumenten van genade. Je krijgt het cadeau. Het zijn stuk voor stuk weldaden, elk reden genoeg om God een leven lang te loven. Zullen we ze gewoon eens gaan bekijken?

[6] De eerste: 'Hij vergeeft u alle schuld.' Vergeving. Ja, geen wonder. Vergeving, dat je daarvan hoort in de kerk, dat kun je verwachten. Want hier gaat het over vergeving. Hier krijg je te horen, dat er vergeving is. Oud nieuws. Ja toch? Wel, als je dit voor je rekening wilt nemen, dat je God looft om de weldaad van vergeving, dan moet je toch nog maar even goed nadenken. Want dan geef je wel toe, dat het nodig is. Vergeving. Je hebt een schuld openstaan bij God. Jouw liefde voor Hem en voor de mensen om je heen staat kennelijk niet in verhouding met zijn liefde voor jou en voor de mensen om je heen. Je komt tekort. En Hij wil dat kwijtschelden. Nooit meer rood staan bij Hem. En als je dit voor je rekening neemt, dan erken je niet alleen dat het nodig is. Je belijdt ook dat het echt is, vergeving. Je kunt mensen tegenkomen die wat zij gedaan hebben eigenlijk onvergeeflijk vinden. God niet: 'Hij vergeeft u alle schuld.' Echt. Daarom is het leven van een gelovige: loven. 'Prijs de HEER, mijn ziel.'

[7] De tweede reden. 'Hij geneest al uw kwalen.' God is je dokter. Ja, God is liefde. En God is een en al rechtvaardigheid. Maar Hij is ook je dokter. Dat zegt de bijbel tenminste letterlijk, in Exodus 15, 26. 'Ik, de HEER, ben het die u geneest.' Dat noem ik dokter. Nu kun je dat op meer manieren invullen. Je kunt het zo benaderen: dan zal ik, als ik ziek ben, Hem bidden en dus genezen worden. Dat kan. Dat kan jij, Hem bidden, en dat kan Hij, jou genezen. Je kunt het ook zo benaderen: als God mij wil genezen, dan zal ik Hem vragen alles wat de dokters doen te zegenen, en zo genezen worden. Ik denk dat beide benaderingen elkaar gewoon niet uitsluiten. Het blijft de Heer die je geneest. Dus loof Hem er om. 'Prijs de HEER, mijn ziel.'

[8] De derde reden om te loven. 'Hij redt uw leven van het graf.' God garandeert levenslange bescherming. Je zou willen dat jij het zou kunnen, de mensen om je heen zulke bescherming garanderen. Vooral als je kinderen krijgt. Zo'n klein kindje doet een beroep op alles wat er in je is. Het is klein, jij bent groot. Het kan niets, jij kunt alles. Maar wat een kind niet weet, maar jij zelf wel, is dat jouw mogelijkheden een keer ophouden. Je kunt je kind niet overal voor beschermen. Daar kun je als ouder nog wel eens een nacht van wakker liggen. Deze psalm claimt: Gods bescherming gaat veel verder. Verder dan de dood. 'Prijs de HEER, mijn ziel.'

[9] De vierde reden om te loven. 'Hij kroont u met trouw en liefde.' Dan mag ik wel u tegen u zeggen, en tegen jullie. Laat het eens tot je doordringen: Gods trouw, Gods liefde. Als jij 's morgens wakker wordt, dan kan het zijn dat jij je daartoe moet zetten: trouw in je werk, trouw in je relaties, liefde voor je vrienden en je vijanden. Als God ontwaakt, begint het direct te stromen: zijn trouw aan wat Hij is begonnen, zijn liefde voor de mensen die Hij heeft gemaakt. En voor de duidelijkheid: het gaat hier niet om wat je uit jezelf haalt. Het gaat hier om cadeaus waarmee de Heer je leven kroont, een sieraad dat Hij je geeft. En dus: 'Prijs de HEER, mijn ziel.'

[10] En de laatste reden om te loven: 'Hij overlaadt u met schoonheid en geluk.' Het lijkt wel een sprookje: we leven nog lang en gelukkig. Kijk, als God zich zo laat kennen in je leven, dan moet je wel. Dan is je leven: loven. En dus de oproep: 'Prijs de HEER, mijn ziel!'

2. ...

Waarom is het zo stil? Waarom zegt niemand wat? Loven we misschien in stilte? Of: lijd je misschien in stilte? Want het klopt niet, hé, dat sprookjesleven. **[11]** Kijk maar om je heen. Dan zie je gelovigen die écht geloven, maar soms meer reden tot verdriet dan tot loven hebben. Omdat je niet verzadigd bent van schoonheid en geluk, maar omdat je ongeluk je tot hier [-] zit. Omdat Gods trouw onzichtbaar is in je leven. En, oké, zondag voor een week mochten we een doop meemaken, maar afgelopen vrijdag stonden we aan een graf. En dat God je van al je ziekten kan genezen mag waar zijn, maar Hij doet het niet altijd. Goed, die vergeving, die zal Hij wel geven. Hoewel... als je nou naar de rest kijkt. Even reëel: leven is niet loven. Het is gewoon niet zo. Als dat je boodschap is, dan kun je wel ophouden.

Je hebt gelijk. De bijbel zegt het zelf: je hebt gelijk. Jeremia zegt het zelf: je hebt gelijk. Dit zijn de woorden van Psalm 103: 'Hij verzadigt mij met schoonheid en geluk.' **[12]** En dit zijn de woorden

van Klaagliederen 3, 15: 'Hij [God] verzadigt mij met bittere kruiden, hij geeft me alsem te drinken in overvloed.' Zo bitter is het. Kijk, de geleerden zijn het er niet over eens of die Psalm 103 nu een individueel danklied of een priesterlijk loflied is. Maar wij, gelovigen, wij weten wat Klaagliederen zijn. Het zijn onze liederen. Ze rijmen op ons leven. Leven is niet loven. Soms kun je alleen maar klagen.

Wat moeten we nu? Psalm 103: mooi, maar n.v.t.: niet van toepassing? **[13]** Ik wil je graag uitnodigen om dan toch eerst door de contouren die die Psalm tekent naar Jezus Christus te kijken. Ze zeggen dat alles in de Bijbel op Hem van toepassing is. Laten we eens kijken. Ik wil je er dan eerst graag op wijzen dat die tekst uit Klaagliederen, dat contrast met Psalm 103, wel degelijk op Hem van toepassing is. 'Hij verzadigt mij met bittere kruiden, hij geeft me alsem te drinken in overvloed.' Heel letterlijk was dat waar, toen Hij aan op Golgotha wijn met azijn te drinken kreeg. En symbolisch is het waar, omdat God Hem, Jezus Christus, inderdaad levenslang overlaadde met het niet goede, met het omgekeerde van schoonheid en geluk. Dat zegt de Bijbel zelf, in Jesaja 53: 'Hij werd veracht, door mensen vermeden.' Niet gekroond met trouw en liefde, maar met een doornenkroon, onbarmhartig, au. Hij heeft de dood onder ogen moeten zien, heftiger en meer onontkoombaar dan een mens hoeft mee te maken. En God genas niet al zijn kwalen. Juist omgekeerd: 'Maar de HEER wilde hem breken, hij maakte hem ziek.' En vergeving kon Hij vergeten: 'De wandaden van ons allen liet de HEER op hem neerkomen.'

Kijk, soms kan de lof verstillen in je leven. Dat is gewoon zo en het christelijk geloof zou geen realistisch geloof zijn als voor die stilte geen plaats was. Maar die stilte kan twee dingen betekenen. Het kan betekenen dat je kwaad bent op God, en dan ben je er nog niet. Want God zegt zelf dat Hij is zoals Jezus Christus is. Als je om je ongeluk kwaad bent op God, dan moet je dat tegen Jezus Christus zeggen. 'Ik ben kwaad op U, want God laat me ziek zijn, Hij laat me in de steek.' Ik denk dat als je dat tegen Hem zegt, dat Hij dan juist stil is. Misschien laat Hij z'n handen aan je zien. Precies waar Hij jouw zonde en jouw pijn gedragen heeft. En ik hoop dat je dan ook stil wilt zijn. Je leven is niet altijd loven. Houd gerust een tijd je mond. Maar dan als Job, die gelovige van wie getuigd wordt dat hij er zwaar van langs kreeg, maar dat hij in spreken en zwijgen niet zondigde en God niets ongerijmds toeschreef. Je kunt je vragen hebben bij het optimisme van Psalm 103. Genezing, leven, al het goede – net een sprookje. Maar laat die vragen je niet bij de leugen brengen: dat God zich ongeïnteresseerd neer zou leggen bij je ziekte, je ongeluk, je dood.

3. Maar kunnen we niet meer met Psalm 103? Ik denk dat simpel zeggen 'leven = loven', dat dat niet klopt. Ik denk ook niet dat Psalm 103 dat leert. Psalm 103 gaat over Gods activiteit in je leven. De eeuwige draait er zijn hand niet voor om, om in jouw levensgang aanwezig te zijn. Hij wil daar met zijn woorden en met zijn daden graag richting aan geven, aan jouw leven. En zijn inzet is, dat het de goede kant opgaat. **[14]** Dus: jouw leven wordt loven.

Zo was het heel concreet gegaan in het leven van David, als hij het is die deze psalm geschreven heeft. Hij was fout geweest, de dichter, of zij, de dichteres, en in dit geval was dat de oorzaak van een ziekte geweest. En niet zo'n beetje ook: hij stond met één been in het graf. Maar toen had hij God gevonden of had God hem gevonden en God had vergeving gegeven en herstel en de dichter kon een tweede jeugd beginnen. Hij liep niet langer met de dood in de schoenen maar mocht weer leven als een adelaar na de ruitijd, vol kracht, vol gratie, koninklijk.

Wordt jouw leven in geloof net zo adellijk? Gaat dat zo gemakkelijk? Ik denk het niet. Maar ik weet zeker dat God zelf de goede kant op wil. **[15]** Dat weet ik zeker omdat ik zeker ben van de eerste zuil van lof, 'Hij vergeeft u alle schuld.' En daar begint het toch mee. Niet omdat jouw ziekte zijn straf op jouw zonde is. Maar omdat onze zonde de ellende oproept. En Hij dus opnieuw moet beginnen. Zonde weg. En laat je niets wijsmaken. Die zonde van je is echt en Hij doet Hem echt weg. Kijk maar naar Golgotha. Dat is dus de dragende bas in het lied van onze lof. Dank U God, die vergeeft, hier en nu. En moge Hij nu de melodie geven. Van: dank U God, die geneest, nu óf later. En de tweede stem. Van: dank u God, die leven geeft, nu én later. Die jou kronen zal met trouw en liefde, zo waar als Jezus Christus zijn doornenkroon droeg. Die je verzadigen zal van schoonheid en geluk. Of dacht je dat Hij alles wat Hij voor je over had, voor niets gedaan heeft? Dan ken je Hem nog niet. Leven wordt loven.

[16] En dus een geloofsleven als een adelaar? Misschien toch wel. Ken je het verhaal van hoe een arend zijn jongen leert vliegen? De Bijbel verwijst naar dat verhaal in Exodus 19, 4, dat gaat over de uittocht van Israël uit Egypte. God zegt: '... en hoe ik je op adelaarsvleugels gedragen heb en je hier bij mij heb gebracht.' Het verhaal wil dat een adelaar z'n jongen draagt en ze dan even laat zweven en ze weer opvangt en ze veilig draagt tot ze op hun eigen vleugels kunnen vliegen. En een adelaar ervaart na elke rui weer, dat het zweven niet van zelf gaat. Op ons toegepast: dag aan dag draagt Hij ons, jaar in jaar uit. Loof Hem daarom. Leef voor Hem. Als een adelaar, vol kracht (want je hoort bij de Heilige Geest), vol gratie (gratie, o ja, genade, want je hoort bij de Zoon), koninklijk (want je bent er één van Vader).

Amen.